

Refleksive og reciprokke pronominer i foranstillede VP'er

- Et yderligere argument for subjektets VP-interne oprindelse

Af Sten Vikner & Johanna Wood

1. Indledning

Mange analyser af dansk sætningsstruktur går ud fra at et subjekt "fødes"/basisgenereres i Diderichsens (1946) lille **n** (som i den generative lingvistik betegnes som specifikator-positionen i IP = IP-spec), hvorefter det så enten forbliver i denne position, (1)c, eller flytter til fundamentfeltet **F** (= specifikator-positionen i CP = CP-spec), (1)d.

(1)c,d er selve de to eksempler, (1)b viser hvordan (1)c,d analyseres ifølge Diderichsen (1946), og (1)a viser en generativ analyse af (1)c,d. For detaljer af disse analyser, se fx Vikner & Jørgensen (2017).

(1) a.

b.

Fund.	Neksusfelt			Indholdsfelt		
F	v	n	a	V	N	A
c. Nu	har	Eva	igen	taget	taget	før daggry.
d. Eva	har		igen	taget	taget	før daggry.

De to analyser i (1) er enige om at enten bliver subjektet stående i subjekt-positionen (lille **n** = specifikator-positionen i IP), som i (1)c, eller også flytter det op i topikpositionen (fundamentfeltet F = CP-spec), som i (1)d, også selv om Diderichsen (1946) her ikke direkte taler om ”flytning”.

Denne artikel¹ vil imidlertid argumentere for en komplikation, nemlig at selv når subjektet befinder sig i subjekt-positionen (lille **n** = IP-spec) i fx (1)c, så er subjektet ikke basisgenereret i denne position. Idéen er at subjektet altid begynder sin løbebane længere nede i sætningen, hvilket for de fleste aktive sætninger betyder at subjektet basisgenereres i en position til højre for Diderichsens lille **a** og til venstre for Diderichsens store **V** (altså i den position som i den generative analyse kaldes specifikator-positionen i VP = VP-spec). Fra denne position flytter subjektet så til Diderichsens (1946) lille **n** (= IP-spec).

Denne såkaldte VP-interne subjekt-hypotese går helt tilbage til Fillmore (1968) og McCawley (1970), men det er først hos Fukui (1986: 55), Sportiche (1988), Koopman & Sportiche (1991), McCloskey (1997) og mange senere analyser at den tager den form som vi her vil præsentere, og som nu er ret udbredt inden for den generative lingvistik.

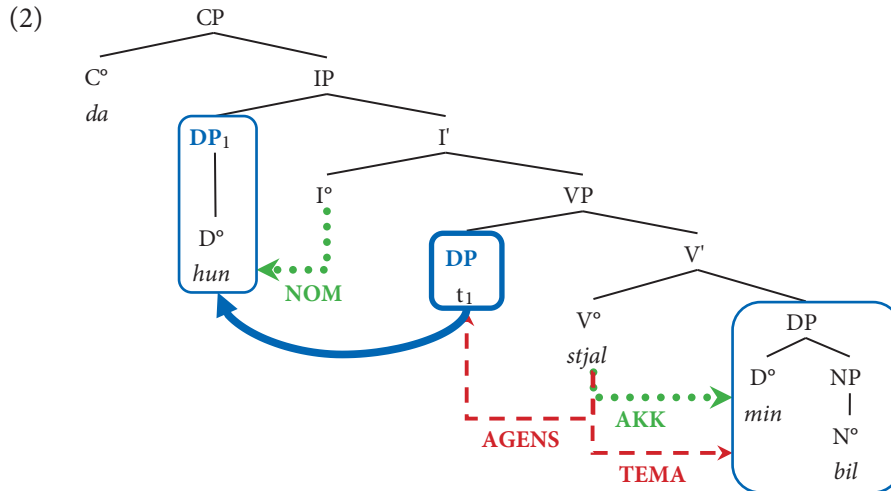
For andre argumenter for den VP-interne subjekt-hypotese, også baseret på dansk, se Vikner (2023a; 2023b). Disse to artikler argumenterer derudover for at subjektet basisgenereres endnu længere nede i sætningen i passive sætninger og i sætninger med raising (”subjektsløft”).

Den VP-interne subjekt-hypotese antager at alle tematiske roller bliver tilskrevet af et hovedverbum inden for dettes egen VP. Tilskrivningen af tematiske roller vises som **røde stiplede pile** i (2): TEMA til objektet i komplement-positionen til V° , AGENS til VP-spec.

Subjektet ses dermed ikke længere som basisgenereret i IP-spec, men derimod i VP-spec (og som sagt, enkelte gange endda endnu længere nede, som ved passivering og raising). I VP-spec er der dog ingen kasus, og derfor er subjektet nødt til at flytte fra VP-spec (se den **blå ubrudte pil** i (2)) til IP-spec.

¹ Tak til en anonym fagfællebedømmer, til Ken Ramshøj Christensen, Katrine Rosendal Ehlers, Henrik Jørgensen, Peter Juul Nielsen og Anne Mette Nyvad og ikke mindst til de studerende i vores kurser om engelsk (og dansk) syntaks. Særlig tak til Eva Skafte Jensen for inspiration, sparring og for faglig og moralsk støtte. Forskningen bag denne artikel var en del af et forskningsprojekt ved Aarhus Universitet, finansieret af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation: *Ligheder og forskelle mellem sætninger og nominalgrupper - sammenlignende syntaks på tværs af teoretiske tilgange*.

I IP-spec er der kasus, idet dette er en subjeksposition i en finit sætning, og nominativ tilskrives til denne position fra I° i finitte sætninger. De **grønne prikkede pile** i (2) viser kasustilskrivning.

Hvis man er parat til at betale en beskeden (?) pris, nemlig den at alle subjekter (også fx subjekter i aktive transitiver sætninger) basisgenereres et andet sted end subjekspositionen og først efterfølgende flytter til denne subjeksposition (\approx lille **n** = IP-spec), så kan man opnå en hel række af fordele som diskuteret i Vikner (2023a; 2023b), inkl.

- (3) a. en begrænsning af de positioner hvor tilskrivning af tematiske roller kan finde sted, idet man nu kan sige at alle tematiske roller der tilskrives af et verbum, tilskrives inden for dette verbums egen VP.
- b. en forklaring på de tilfælde hvor skopus mellem fx en negation og det kvantificerede subjekt kan forstås på to måder, hvilket inkluderer en forklaring på hvorfor der er så mange eksempler af typen *alle danskere har ikke et gyldigt pas*, der ikke har den betydning man skulle forvente, idet de meget ofte anvendes i betydningen *ikke alle danskere har et gyldigt pas*.
- c. en forklaring på hvorfor subjektet kan befinde sig så langt væk fra det verbum som det får sin tematiske rolle fra – der kan fx stå ad-

skillige elementer imellem dem, hvilket ikke er muligt mellem verbet og objektet (*Hvis **hun** rent faktisk kunne have stjålet pengene ...* vs. **Hvis hun **stjal** alligevel/rent faktisk pengene ...*).

- d. en bedre analyse af idiomatiske udtryk af typen *rotterne forlader den synkende skude*, der ved første blik ser ud til at udgøre en hel sætning, men som alligevel ikke gør det, jf. at kun de understregede elementer skal forstås idiomatisk i *rotterne kan umuligt have forladt den synkende skude allerede*.

Til denne liste vil vi med nærværende artikel tilføje endnu et fænomen der også kan iagttages i dansk, og som man kan redegøre for med henvisning til den VP-interne subjekt-hypotese.

I afsnit 2 vil vi vise at en XP der flytter til en CP-spec (et fundamentfelt) i en højere sætning, skal flytte via alle CP-spec-positioner (alle fundamentfelter) mellem udgangspositionen og landingspositionen.

Afsnit 3 vil foreslå at denne antagelse kan være grunden til tvetydigheden af en anafor (et refleksivt eller reciprok pronomen) inde i den flyttede konstituent. Dette skyldes at de mulige antecedenter inkluderer både konstituenten der ville være mulige antecedenter hvis den flyttede XP var placeret i basispositionen, og konstituenten der ville være mulige antecedenter hvis den flyttede XP var placeret i en mellemstation, dvs. en CP-spec (et fundamentfelt) i en indlejret sætning på vejen fra basispositionen til landingspositionen.

Afsnit 4 vil derefter vise at en sådan tvetydighed imidlertid ikke forekommer når den flyttede XP er en VP. Dette kan forklares under den VP-interne subjekt-hypotese, idet den flyttede VP så altid selv indeholder et spor efter subjektet, og derfor vil dette spor altid udgøre antecedenten, og dermed vil VP'ens egen position i hovedsætningen ikke spille nogen rolle.

2. Flytning af en konstituent fra en indlejret sætning til hovedsætningens CP-spec

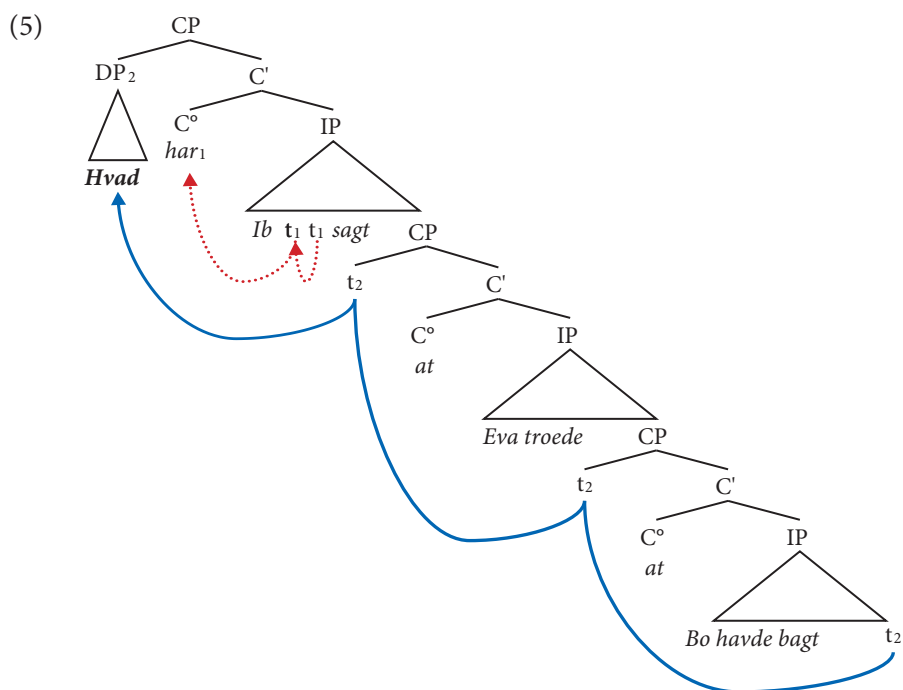
Nu vil vi se på en helt anden type syntaktisk flytning og først vende tilbage til subjektets basisposition i afsnit 4. Som bekendt fra fx Hansen (1977: 74-75) og GDS (Hansen & Heltoft 2011: 333, 1812) kan man i en såkaldt sætningsknode flytte et element fra en indlejret sætning op i begyndelsen af hovedsæt-

ningen (dvs. til fundamentfeltet i Diderichsen 1946-analysen = til CP-spec i den generative analyse):

- (4) Da. a. Den sorg håber jeg ikke [_{CP} du skal få ____].
 b. Det har jeg aldrig sagt [_{CP} du skal gøre ____].

(Eksempler fra Mikkelsen 1911: 670 og Hansen 1977: 75)

Der findes også mange generative analyser af denne type sætninger (se fx Christensen & Nyvad 2023; Vikner 1995: 17 og referencerne der), og i disse analyser går man ud fra at det element der flytter, ikke flytter direkte op i hovedsætningens CP-spec, men derimod at flytningen foregår i mange små skridt, via det vi her vil kalde ”mellemstationer”, først til den nærmeste CP-spec, og så til den næste CP-spec derefter, og så fremdeles²:

2 Alle positioner som en konstituent er flyttet ud af, er markeret med *t* for *trace*, dvs. 'spor'.

Antagelsen af at der bliver taget mange små skridt på vejen op til begyndelsen af hovedsætningen, er baseret på at resultatet er uacceptabelt, som i (6)c, præcis i de tilfælde hvor man kan være sikker på at en sådan flytning har sprunget en mellemstation over – nemlig fordi der er en CP-spec undervejs som allerede er optaget af en anden konstituent:

- (6) En. a. Bob had baked the pie for 40 minutes.
- b. Sue asked [_{CP} what Bob had baked t for 40 minutes].
- c. * [_{CP} How long did Sue ask [_{CP} what Bob had baked t t]?]?
-

((6)c kan ikke forstås således at Sue gerne ville vide både hvad Bob havde bagt, og hvor længe det havde været i ovnen. Denne betydning kan dog udtrykkes ved hjælp af en anden sætning, fx *Sue asked what Bob had baked and for how long?*).

En sådan blokeringseffekt kan også vises for dansk (eksempler baseret på (5) og (7) i Vikner, Christensen & Nyvad 2017: 315-316):

- (7) Da. a. Sagde Ib [_{CP} at Bo måske allerede havde set Lego-filmen]?
- b. Lego-filmen sagde Ib [_{CP} t at Bo måske allerede havde set t]?
-

I (7)b antages det at *Lego-filmen* er flyttet fra sin basisposition som objekt for *set* via CP-spec i den indlejrede sætning til CP-spec i hovedsætningen. Grunden til at sådan en flytning til en fjern CP-spec antages altid at foregå via alle CP-spec-positioner på vejen mellem basispositionen og målet for flytningen, er som sagt at hvis der er en **fyldt** CP-spec på vejen, så er denne flytning fra en indlejret sætning til hovedsætningens CP-spec umulig. I (7)b er der faktisk en CP-spec på vejen, men den indeholder ikke noget leksikalsk materiale, og derfor er der intet der taler imod den antagelse at *Lego-filmen* er flyttet

- (9) En. a. Which jokes about herself did Eva think that Tanya had laughed at ?
 b. Which jokes about herself did Eva think that Tanya had laughed at ?
 c. Which jokes about herself did you think that Tanya had laughed at ?
 d. Which jokes about herself did Eva think that you had laughed at ?
- (10) Da. a. Hvad for nogle vitser om sig selv troede Eva at Tanya havde grinet af ?
 b. Hvad for nogle vitser om sig selv troede Eva at Tanya havde grinet af ?
 c. Hvad for nogle vitser om sig selv troede du at Tanya havde grinet af ?
 d. Hvad for nogle vitser om sig selv troede Eva at du havde grinet af ?

Idet antecedenten til *herself/sig selv* (i lighed med antecedenten til andre anaforer) skal befinde sig i den mindste IP som også indeholder anaforen selv (se fx Vikner 1985; Ehlers & Vikner 2017; Sørensen, Ehlers & Vikner 2020), er det ikke overraskende at antecedenten i (9)a,c/(10)a,c kan være *Tanya*. Hvis man går ud fra en hypotetisk placering af *hv*-frasen *which jokes about herself/hvad for nogle vitser om sig selv* i basispositionen, dvs. i komplementpositionen for præpositionen *at/af* i den indlejrede sætning, så opfylder *Tanya* nemlig betingelserne for at være antecedent, idet *Tanya* så er subjekt i den mindste IP der indeholder *herself/sig selv*, dvs. i den indlejrede sætning.

Det er derimod mere overraskende at *Eva* kan være antecedent i (9)b,d/(10)b,d, men det må betyde at man også kan lægge en anden hypotetisk placering af *hv*-frasen *which jokes about herself/hvad for nogle vitser om sig selv* til grund for beregningen af hvilken konstituent der er antecedent for *herself/sig selv*. En placering af *hv*-frasen *which jokes about herself/hvad for nogle vitser om sig selv* i den indlejrede sætningens CP-spec ville nemlig tillade at *Eva* kunne være antecedent, fordi *Eva* så ville være subjekt i den mindste IP der indeholder *herself/sig selv*, idet denne IP så ville være hovedsætningens IP.

Med andre ord, beregningen af antecedenten kan finde sted baseret på en placering af *hv*-frasen i basispositionen, dvs. der hvor bevægelsen begynder, efter *at/af*, men denne beregning kan også finde sted baseret på en placering af *hv*-frasen i det vi kaldte en ”mellestation”, altså en placering i den indlejrede sætningens CP-spec, som *hv*-frasen antages at bevæge sig igennem på vejen fra udgangspositionen til hovedsætningens CP-spec. Disse to positioner

(basispositionen til højre og mellemstationen i midten) er begge markeret med *t* for *trace*, dvs. 'spor' i følgende analyser af (9)/(10):

- (11) En. Which jokes about herself
- a. did Eva think [_{CP} *t* that Tanya had laughed at *t*] ?
 - b. did Eva think [_{CP} *t* that Tanya had laughed at *t*] ?
 - c. did you think [_{CP} *t* that Tanya had laughed at *t*] ?
 - d. did Eva think [_{CP} *t* that you had laughed at *t*] ?
-

- (12) Da. Hvad for nogle vitser om sig selv
- a. troede Eva [_{CP} *t* at Tanya havde grinet af *t*] ?
 - b. troede Eva [_{CP} *t* at Tanya havde grinet af *t*] ?
 - c. troede du [_{CP} *t* at Tanya havde grinet af *t*] ?
 - d. troede Eva [_{CP} *t* at du havde grinet af *t*] ?
-

I disse eksempler ser det ikke ud til at placeringen af *hv*-frasen *which jokes about herself/hvad for nogle vitser om sig selv* i den endelige landingsposition, hovedsætningens CP-spec, spiller nogen rolle for beregningen af antecedenten, men det er forståeligt nok, idet der ikke er nogen mulige antecedenter for *herself/sig selv* baseret på denne placering af *hv*-frasen.

Her er et yderligere sæt eksempler som viser det samme som (11)/(12), selvom de involverer reciprokke pronominer (*each other/hinanden*) snarere end refleksive pronominer:

- (13) En. Which jokes about each other
- a. did the teachers think [_{CP} *t* that the students had laughed at *t*] ?
 - b. did the teachers think [_{CP} *t* that the students had laughed at *t*] ?
 - c. did Eva think [_{CP} *t* that the students had laughed at *t*] ?
 - d. did the teachers think [_{CP} *t* that Eva had laughed at *t*] ?
-

- (14) En. Hvad for nogle vitser om hinanden
- a. troede lærerne [_{CP} t at de studerende havde grinet af t] ?
- b. troede lærerne [_{CP} t at de studerende havde grinet af t] ?
- c. troede Eva [_{CP} t at de studerende havde grinet af t] ?
- d. troede lærerne [_{CP} t at Eva havde grinet af t] ?
-

Som tilfældet var med (11)a,b/(12)a,b, er både (13)a,b/(14)a,b tvetydige, idet *each other/hinanden* i præcis det samme eksempel enten kan referere til *the students/de studerende* eller til *the teachers/lærerne*, dvs. *each other/hinanden* kan have enten *the students/de studerende* eller *the teachers/lærerne* som antecedent. Koreference vises også her ved understregning, således at (13)a/(14)a viser at *each other/hinanden* kan henvise til *the students/de studerende*, og (13)b/(14)b viser at *each other/hinanden* kan henvise til *the teachers/lærerne*.

Denne tvetydighed understøttes af at både (13)c/(14)c og (13)d/(14)d er acceptable, idet antecedenten i (13)c/(14)c er nødt til at være *the students/de studerende*, og antecedenten i (13)d/(14)d er nødt til at være *the teachers/lærerne*.

Også i (13)/(14) er analysen at beregningen af antecedenten kan finde sted baseret på to forskellige placeringer af *hv*-frasen. Den ene placering er i basispositionen, dvs. der hvor bevægelsen begynder, efter *at/af* (hvilket giver *the students/de studerende* som antecedent), og den anden placering af *hv*-frasen er i det der ovenfor blev kaldt en ”mellestation”, altså i den indlejrede sætningens CP-spec, som *hv*-frasen antages at bevæge sig igennem på vejen fra udgangspositionen til hovedsætningens CP-spec (og dette giver *the teachers/lærerne* som antecedent).

Dette afsnit, afsnit 3, har altså vist at antagelsen fra afsnit 2, at en XP der flytter til en CP-spec i en højere sætning, skal flytte via alle CP-spec-positioner mellem udgangspositionen og landingspositionen, kan bruges til at forklare tvetydigheden af en anafor (et refleksivt eller reciprok pronomen) inde i den flyttede konstituent. Dette skyldes at de mulige antecedenter inkluderer konstituenten der ville være mulige antecedenter hvis den flyttede XP var placeret i basispositionen, såvel som konstituenten der ville være mulige antecedenter hvis den flyttede XP var placeret i en mellestation, dvs. en CP-

spec (et fundamentfelt) i en indlejret sætning på vejen fra basispositionen til landingspositionen.

4. Flytning af en VP der indeholder en anafor

Nu vil vi gå videre til endnu en variant af en flytning fra en indlejret sætning til hovedsætningens CP-spec (= hovedsætningens fundamentfelt), nemlig en variant hvor den konstituent der flytter, er en VP³ som indeholder en anafor (dvs. et refleksivt eller et reciprokt pronomen). Vi begynder med at se på det der på engelsk hedder ”VP-fronting”, altså en flytning til CP-spec (= fundamentfeltet), ikke af en *hv*-frase men af en VP:

(15) En. Bill said that he would [_{VP} win the match], and [_{VP} win the match] he did *t*.

(Quirk et al. 1985: 125)

(16) En. ... and [_{VP} win the match] I think [_{CP} *t* he did *t*].

Her er to tilsvarende danske eksempler:

(17) Da. [_{VP} Sende børnene hjem] turde han ikke *t*].

(Diderichsen 1946: 166)

(18) Da. [_{VP} Sende børnene hjem] troede jeg ikke [_{CP} *t* at han turde *t*].

Sådan en VP-flytning er også mulig hvis den pågældende VP indeholder en anafor (altså et refleksivt eller et reciprokt pronomen), og her opnår vi et lidt uventet resultat, i lyset af hvad vi så i de foregående afsnit, § 3.

3 VP står for *verb phrase*, hvilket vi ville oversætte til en *verbalfrase*. Som diskuteret i Vikner & Christensen (2024: 217-220) omtales denne konstituenttype i Diderichsen (1946: 141, 166) og GDS (Hansen & Heltoft 2011: 277, 374, 1198) som *verbalhypotagme* eller *verbalhelhed*, men konstituenttypen findes ikke i et eneste af sætningsskemaerne i disse to grammatikker. Derimod finder man den som en central del af de generative analyser, som i (1) og (2) ovenfor eller i (15)-(22) i dette afsnit, og man finder den ligeledes i den norske og i den svenske referencegrammatik, Faarlund, Lie & Vannebo (1997: 465) og Teleman, Hellberg & Andersson (1999: 253-254).

Som påpeget af Huang (1993: 109), der var den første til at foreslå den argumentation vi præsenterer nedenfor, så resulterer en sådan VP-flytning der indeholder en anafor, **ikke** i tvetydigheder af den type vi så ved *hv*-fraser i (9)a,b-(14)a,b ovenfor:

- (19) En. [_{VP} Tell bad jokes about herself]
- a. Eva didn't think [_{CP} *t* that Tanya would dare *t*].
- b. * Eva didn't think [_{CP} *t* that Tanya would dare *t*].
- c. I didn't think [_{CP} *t* that Tanya would dare *t*].
- d. * Eva didn't think [_{CP} *t* that I would dare *t*].
-

- (20) En. [_{VP} Fortælle dårlige vittser om sig selv]
- a. troede Eva ikke [_{CP} *t* at Tanya turde *t*].
- b. * troede Eva ikke [_{CP} *t* at Tanya turde *t*].
- c. troede jeg ikke [_{CP} *t* at Tanya turde *t*].
- d. * troede Eva ikke [_{CP} *t* at jeg turde *t*].
-

Det er kun *Tanya* og ikke *Eva* der kan være antecedent for *herself/sig selv* i (19)a,b/(20)a,b, hvor det igen drejer sig om et og samme eksempel. Dette understøttes af acceptabiliteten af (19)c/(20)c og af uacceptabiliteten af (19)d/(20)d.

Når vi nu ved fra (11)b,d/(12)b,d ovenfor at *herself/sig selv* også kan finde en antecedent baseret på en placering inde i en XP som selv befinder sig i en mellemstation, altså i den indlejrede sætnings CP-spec, så ville det være ønskværdigt at kunne forklare hvorfor dette ikke er muligt i (19)b,d/(20)b,d. Det er netop det vi vil give et bud på i det følgende.

Den forklaring som Huang (1993: 109) foreslår, og som vi følger her, bygger på samspillet mellem den VP-interne subjekt-hypotese og binding theory (altså beregningen af antecedenter, se fx Vikner 1985; Ehlers & Vikner 2017; Sørensen, Ehlers & Vikner 2020). Den VP-interne subjekt-hypotese har nemlig som konsekvens at hovedverbets (*tell/fortælle*) VP, altså den konstituent der flytter i (19)/(20), også indeholder et spor efter sit subjekt – som er *Tanya*

i (19)a-c/(20)a-c og *I/jeg* i (19)d/(20)d). Det ville så igen betyde at uanset hvor den flyttede VP er placeret (efter *dare/turde*, eller i den CP-spec der er mellemstation, eller i hovedsætningens CP-spec), så vil det være tilfældet at når *herself/sig selv* søger efter en antecedent, vil det straks finde subjektet for *tell/fortælle* som er til stede inde i den flyttede VP i form af et spor, hvilket resulterer i acceptabiliteten af (19)a,c/(20)a,c (fordi *Tanya* som et element i 3. person er en mulig antecedent for *herself/sig selv*) og i uacceptabiliteten af (19)d/(20)d (fordi *I/jeg* som et element i 1. person ikke er en mulig antecedent for *herself/sig selv*). Derudover er (19)b/(20)b også uacceptable (fordi *Eva* er for langt væk, meget længere væk end sporet efter subjektet *Tanya*).

Her er et yderligere sæt eksempler som viser det samme som (19)/(20), selvom de involverer reciprokke pronominer (*each other/hinanden*) snarere end refleksive pronominer:

- (21) En. [_{VP} Tell bad jokes about each other]
- a. the teachers didn't think [_{CP} *t* that the students would dare *t*].
- b. * the teachers didn't think [_{CP} *t* that the students would dare *t*].
- c. Eva didn't think [_{CP} *t* that the students would dare *t*].
- d. * the teachers didn't think [_{CP} *t* that Eva would dare *t*].
-

- (22) En. [_{VP} Fortælle dårlige vitser om hinanden]
- a. troede lærerne ikke [_{CP} *t* at de studerende turde *t*].
- b. * troede lærerne ikke [_{CP} *t* at de studerende turde *t*].
- c. troede Eva ikke [_{CP} *t* at de studerende turde *t*].
- d. * troede lærerne ikke [_{CP} *t* at Eva turde *t*].
-

Også her er analysen at når *each other/hinanden* søger en antecedent, vil det straks finde subjektet for *tell/fortælle*, hvilket giver acceptabilitet for (21)a,c/(22)a,c (fordi *the students/de studerende* som flertalselement er en mulig antecedent for *each other/hinanden*) og uacceptabilitet for (21)d/(22)d (fordi *Eva* som entalselement ikke er en mulig antecedent for *each other/hinanden*). (21)b/(22)b er derudover også uacceptable (fordi *the teachers/lærerne* er for

langt væk, meget længere væk end sporet efter subjektet *the students/de studerende*).

Dette afsnit, afsnit 4, har påvist at hvis den XP der er flyttet til en CP-spec i en højere sætning, og som indeholder en anafor, er en VP, så genfinder vi **ikke** den tvetydighed vi så i afsnit 3, altså hvor de mulige antecedenter for en anafor i den XP der er flyttet til en CP-spec i en højere sætning, kunne findes både blandt de konstituenten der ville være mulige antecedenter hvis den flyttede XP var placeret i basispositionen, og de konstituenten der ville være mulige antecedenter hvis den flyttede XP var placeret i en mellemstation, dvs. en CP-spec (et fundamentfelt) i en indlejret sætning på vejen fra basispositionen til landingspositionen. Idéen er at denne manglende parallelitet kan forklares under den VP-interne subjekt-hypotese, idet den flyttede VP altid selv indeholder et spor efter subjektet, og derfor vil dette spor altid udgøre antecedenten, og dermed vil VP'ens egen position i hovedsætningen ikke spille nogen rolle.

5. Konklusion

Afsnit 2 argumenterede for at en XP der flytter til en CP-spec i en højere sætning, skal flytte via alle CP-spec-positioner mellem udgangspositionen og landingspositionen.

I afsnit 3 så vi at denne antagelse kunne være grunden til tvetydigheden af en anafor (et refleksivt eller reciprok pronomen) inde i den flyttede konstituent. Dette skyldes at de mulige antecedenter inkluderede både konstituenten der ville være mulige antecedenter hvis den flyttede XP var placeret i basispositionen, og konstituenten der ville være mulige antecedenter hvis den flyttede XP var placeret i en mellemstation, dvs. en CP-spec i en indlejret sætning på vejen fra basispositionen til landingspositionen.

Til gengæld viste afsnit 4 at en sådan tvetydighed ikke forekommer når den flyttede XP er en VP. Vi så endvidere at dette kunne forklares under den VP-interne subjekt-hypotese, idet den flyttede VP så altid selv indeholder et spor efter subjektet, og derfor vil dette spor altid udgøre antecedenten, og således vil VP'ens egen position i hele hovedsætningen ikke spille nogen rolle.

Det at den VP-interne subjekt-hypotese gør det muligt at redegøre for

forskellene mellem data i afsnit 3 og data i afsnit 4, kan således regnes for at være et argument til fordel for den VP-interne subjekt-hypotese, i tillæg til de argumenter der fremføres i Vikner (2023a; 2023b), jf. (3)a-d ovenfor.

FORFATTER

Sten Vikner

professor i engelsk lingvistik, dr.phil.habil.

Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet

sten.vikner@cc.au.dk

Johanna Wood

lektor emerita i engelsk lingvistik, ph.d.

Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet

engjw@cc.au.dk

LITTERATUR

- Christensen, Ken Ramshøj & Anne Mette Nyvad (2023): Økuller? Det er ikke altid lige (u)acceptabelt at forlade en indlejring. I: Boas, Kirstine, Inger Schoonderbeek Hansen, Tina Thode Hougaard & Ea Lindhardt Overgaard (red.): *MUDS (Møde om Udforskningen af Dansk Sprog)* 19. Aarhus: Aarhus Universitet, 77-92. https://tildeweb.au.dk/au572/Papers/Christensen_Nyvad_2022_MUDS19.pdf.
- Diderichsen, Paul (1946): *Elementær dansk Grammatik*. København: Gyldendal.
- Ehlers, Katrine Rosendal & Sten Vikner (2017): "Sig", "sig selv" og KorpusDK - hvorfor det er svært både at skælde sig ud og at skille sig selv ud. *MUDS - Moderne om Udforskningen af Dansk Sprog* 16. Aarhus: Aarhus Universitet, 91-120. <https://tildeweb.au.dk/au132769/papers/ehle17a.pdf>.
- Faarlund, Jan Terje, Svein Lie & Kjell Ivar Vannebo (1997): *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Fillmore, Charles (1968): The Case for Case. I: Bach, Emmon W. & Robert T. Harms (red.): *Universals in linguistic theory*. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1-88.
- Fukui, Naoki (1986): *A theory of category projection and its applications*. Massachusetts Institute of Technology PhD dissertation. <https://dspace.mit.edu/handle/1721.1/15105>.
- Hansen, Erik (1977): *Dæmonernes port, støttemateriale til undervisningen i nydansk grammatik*. København: Hans Reitzel.
- Hansen, Erik & Lars Heltoft (2011): *Grammatik over det Danske Sprog*. København: Det Danske Sprog- og Litteraturselskab.

- Huang, C.-T. James (1993): Reconstruction and the Structure of VP: Some Theoretical Consequences. *Linguistic Inquiry* 24(1), 103-138. <https://www.jstor.org/stable/4178803>.
- Koopman, Hilda & Dominique Sportiche (1991): The position of subjects. *Lingua* 85(2), 211-258. [https://doi.org/10.1016/0024-3841\(91\)90022-W](https://doi.org/10.1016/0024-3841(91)90022-W).
- McCawley, James D. (1970): English as a VSO Language. *Language* 46(2), 286-299. <https://doi.org/10.2307/412279>.
- McCloskey, Jim (1997): Subjecthood and Subject Positions. I: Haegeman, Liliane (red.): *Elements of Grammar: Handbook in Generative Syntax*. Dordrecht: Springer, 197-235. https://doi.org/10.1007/978-94-011-5420-8_5.
- Mikkelsen, Kristian (1911): *Dansk ordføjningslære*. København: Lehmann & Stage (Reprinted 1975, København: Hans Reitzel).
- Quirk, Randolph, Sidney Greenbaum, Geoffrey Leech & Jan Svartvik (1985): *A Comprehensive grammar of the English language*. London: Longman.
- Sørensen, Sara, Katrine Rosendal Ehlers & Sten Vikner (2020): 'Override'-refleksiver i dansk og engelsk. *Ny forskning i grammatik* 27, 125-146. <https://doi.org/10.7146/nfg.v0i27.122135>.
- Sportiche, Dominique (1988): A Theory of Floating Quantifiers and Its Corollaries for Constituent Structure. *Linguistic Inquiry* 19(3), 425-449. <https://www.jstor.org/stable/25164903>.
- Teleman, Ulf, Staffan Hellberg & Erik Andersson (1999): *Svenska akademiens grammatik - 3. Fraser*. Stockholm: Norstedts.
- Vikner, Sten (1985): Parameters of binder and of binding category in Danish. *Working Papers in Scandinavian Syntax* 23, 1-61. <https://tildeweb.au.dk/au132769/papers/vikn85a.pdf>.
- Vikner, Sten (1995): *Verb Movement and Expletive Subjects in the Germanic Languages* (Oxford Studies in Comparative Syntax). New York: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780195083934.001.0001>.
- Vikner, Sten (2023a): Hvor kommer subjektet fra? VP-intern oprindelse kan belyse både idiomatiske udtryk og flytninger ud af koordinationer. *Ny Forskning i Grammatik* 30, 233-250. <https://doi.org/10.7146/nfg.v1i30.137964>.
- Vikner, Sten (2023b): Hvor kommer subjektet fra? VP-intern oprindelse som grund til skopus-tvetydighed. *MUDS - Moderne om Udforskningen af Dansk Sprog* 19. Aarhus: Aarhus Universitet, 371-387. <https://tildeweb.au.dk/au132769/papers/vikn15a.pdf>.
- Vikner, Sten & Ken Ramshøj Christensen (2024): Struktur og konstituens i forskellige grammatiske tilgange. *Ny forskning i grammatik* 31, 211-233. <https://doi.org/10.7146/nfg.v1i31.145388>.
- Vikner, Sten, Ken Ramshøj Christensen & Anne Mette Nyvad (2017): V2 and cP/CP. I: Bailey, Laura & Michelle Sheehan (red.): *Order and structure in syntax I*. Berlin: Language Science Press, 313-324. <https://doi.org/10.5281/zenodo.1117724>.
- Vikner, Sten & Henrik Jørgensen (2017): En formel vs. en funktionel tilgang til dansk sætningsstruktur. *Nydanske Sprogstudier - Nys* 52-53, 135-168. <https://doi.org/10.7146/nys.v1i52-53.24954>.